

Vergaderjaar 1988–1989

20 926

Wijziging van de loonbelasting en de inkomstenbelasting (verhoging kostenforfait inkomsten uit vroegere arbeid)

Nr. 6

EINDVERSLAG

Vastgesteld 6 december 1988

De vaste Commissie voor Financiën¹ heeft de eer omtrent dit wetsvoorstel als volgt eindverslag uit te brengen.

1. Algemeen

De leden van de P.v.d.A.-fractie meenden op basis van de memorie van antwoord te kunnen concluderen, dat van de bestudeerde alternatieven voor het onderhavige voorstel een verhoging van de minimum-uitkeringen de doelstelling van het wetsvoorstel het dichtst benaderde.

Dat als bezwaar tegen dat alternatief werd gezien dat dit een doorbreking zou betekenen van de huidige koppeling van het referentiemimumloon aan het wettelijk minimumloon voor werkenden kwam deze leden zeker in het licht van het SER-advies en van de voor 1990 door de regering zelf afgegeven intentieverklaring inzake een gelijkwaardige inkomensontwikkeling overtuigend voor. Het correcte alternatief zou zijn geweest een normale toepassing van het koppelingsmechanisme. In hun ogen komt de onderhavige maatregel derhalve niet het best tegemoet aan de wens iets te doen voor uitkeringsgerechtigden.

Bij de schets van afgewogen alternatieven hadden de hier sprekende leden de WAO-franchiseverhoging gemist. Deze kan tot een gunstig effect op het minimum-inkomensniveau leiden (+ 0.75%). Is ook dit alternatief met de sociale partners besproken? Zo nee, waarom niet, gegeven het feit dat het al in de Algemene beschouwingen naar voren was gebracht? Welke bezwaren ziet de regering respectievelijk zien de sociale partners aan deze maatregel verbonden en kunnen deze afgewogen worden tegen de bezwaren die aan het onderhavige voorstel zijn verbonden?

Dat een vorm van netto-rekenen in een geval als dit een verantwoorde budgettaire besluitvorming zeer zou bemoeilijken vermochten deze leden niet in te zien. Het was hun opgevallen, dat een toelichting op deze stelling achterwege is gebleven.

Overigens constateerden ze dat een verhoging van de bruto-uitkeringen de verdeling over minima en boven-minimaal niet wezenlijk doet afwijken van die in het onderhavige voorstel, als wordt uitgegaan van eenzelfde bedrag ondanks een verschil in systematiek.

¹ Samenstelling:

Leden: Joekes (VVD), voorzitter, Kombrink (PvdA), ondervoorzitter, Rienks (PvdA), Engwirda (D66), Van Amelsvoort (CDA), Wöltgens (PvdA), Van Muiden (CDA), Van Iersel (CDA), Schutte (GPV), Herfkens (PvdA), Van Rey (VVD), Hummel (PvdA), De Grave (VVD), Linschoten (VVD), Paulis (CDA), Vermeend (PvdA), Vreugdenhil (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Melkert (PvdA), Smits (CDA), Reitsma (CDA) en Van Rijn-Vellekoop (PvdA).

Plv. leden: Ter Veld (PvdA), Van der Vaart (PvdA), Wolffensperger (D66), G. Terpstra (CDA), Van Es (PSO), Scharman (CDA), De Leeuw (CDA), Leerling (RPF), Van Nieuwenhoven (PvdA), Beckers-de Bruijn (PPR), Van Otterloo (PvdA), Weisglas (VVD), Lauxtermann (VVD), Van de Camp (CDA), Pronk (PvdA), Frissen (CDA), Wolters (CDA), Van Traa (PvdA), Van Dis (SGP), Gerritse (CDA) en Verspaget (PvdA).

2. De voorgestelde maatregel

Het bevreemde de leden van de P.v.d.A.-fractie dat nog geen beslissing is genomen om de voorgenomen forfait-verhoging in het kader van Oort te handhaven, ook al is na 1989 het bedrag van 200 mln. beschikbaar. Waarvan is de continuering afhankelijk? Zijn over een jaar alternatieven beschikbaar (of hoopt de regering dat) die er nu niet waren? Zo ja, waarop heeft de regering dan het oog? Indien een vervangende maatregel niet gelijkwaardig is in effect aan de onderhavige, dreigen positieve effecten die nu bereikt worden te worden teruggenomen. Deze leden wilden niet veronderstellen, dat het beleid van de regering daarop gericht is. Maar waarom wordt dan volstaan met een voorshands als tijdelijk bedoelde maatregel?

Deze leden waren erkentelijk voor de cijfers, die in de memorie van antwoord zijn verstrekt over de netto-inkomensverschillen tussen actieven en niet-actieven. Per 1 januari 1989 zal dit verschil afnemen met f 50, zulks in strijd met vele uitlatingen van regeringszijde omtrent wat gewenst wordt geacht. Indien de maatregel per 1-1-'90 gehandhaafd wordt zal het verschil verder afnemen met f 40 tot f 168. «Op zichzelf» acht de regering dit geen positief effect, maar in de afweging van belangen heeft ze dit aspect kennelijk ondergeschikt geacht aan andere aspecten. Deelt de regering de overweging van deze leden dat dit niet de aanleiding mag vormen tot weer andere maatregelen die beogen het netto-verschil vervolgens te verhogen?

Is ze het er ook mee eens, dat de nu voorgestelde maatregel hooguit één keer kan worden genomen en het kostenforfait zich in de toekomst niet leent voor verdere verhogingen? De meermalen genoemde intentieverklaring zal dan toch in 1990 vertaald moeten worden in een bruto aanpassing van uitkeringen?

Dat aan het voor 1989 voorzien van rijksbijdragen geen gevolgen zouden zijn verbonden voor de Oort-voorstellen, omdat niet besloten is tot handhaving van deze maatregel na 1989, achtten deze leden in het verlengde van het bovenstaande evenmin overtuigend. Zolang zij geen gelijkwaardige vervangende maatregelen buiten de bruto-sfeer zagen en gegeven de onwenselijkheid met de andere hand in 1990 terug te nemen wat de ene nu geeft, moesten zij ervan uitgaan dat ook na 1 januari 1990 rijksbijdragen nodig zouden zijn.

Daarenboven constateerden deze leden dat de forfaitverhoging in de voorgestelde wetwijziging niet beperkt is tot 1989. Wordt de maatregel niet gecontinueerd, is een nieuwe wetwijziging derhalve noodzakelijk. Voor zover hun voor ogen staat blijft de onderhavige wettelijke bepaling in de Oort-wetgeving buiten schot, zodat deze niet aangepast behoeft te worden aan dit wetsontwerp, doch deze evenmin daardoor «opzij» wordt gezet. Kan de regering deze constatering onderschrijven?

Kan tenslotte worden medegedeeld op welke juridische basis de rijksbijdragen, die het gevolg zijn van dit wetsvoorstel, zullen worden verstrekt aan de desbetreffende sociale fondsen?

Onder het voorbehoud dat de regering tijdig zal antwoorden op de vragen en opmerkingen in dit verslag, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Joekes

De griffier van de commissie,
Witteveen